

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาอริยมรรค ๘ ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเยาวชนไทย
ผู้วิจัย	: เจ้าอธิการประคอง อธิวโน (เขตสูงเนิน)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
	: พระยุพธนา อธิจิตโต, ดร.
	: พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุโธ, ป.ธ. ๙, ดร.
	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติศักดิ์ นาคประสิทธิ์, กศ.บ, กศ.ม, Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๓๑ / มีนาคม / ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การศึกษาอริยมรรค ๘ ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาหลักอริยมรรค ๘ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันของเยาวชนไทย (๓) เพื่อศึกษาการนำหลักอริยมรรค ๘ มาพัฒนาเยาวชนไทย ผลการวิจัยพบว่า

หลักอริยมรรค ๘ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นหลักธรรมการแสวงหาความจริงหรือสัจธรรมของพระพุทธเจ้า “มรรค” คือ แนวทางในการปฏิบัติ หรือแนวทางการดำเนินชีวิตมี ๘ ด้าน คือ สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) สัมมาสังกัปปะ (ความคิดชอบ) สัมมาวาจา (การพูดชอบ) สัมมากัมมันตะ (การทำงานชอบ) สัมมาอาชีวะ (การประกอบอาชีพชอบ) สัมมาสติ (ความระลึกชอบ) และสัมมาสมาธิ (ความตั้งมั่นชอบ)

ปัจจุบันเยาวชนไทย เยาวชนค่อนข้างเน้นหนักวัตถุนิยมมากกว่าที่จะแสวงหา
 สัจธรรม ก่อให้เกิดปัญหาขึ้น ลักษณะของปัญหาเกิดจากครอบครัว เพื่อน และสังคมรอบข้าง
 และเน้นไปในทางมิฉันทิฐิในด้านตรงข้ามกับอริยมรรค ๘ กล่าวคือ (๑) มิฉันทิฐิ ความไม่รู้ใน
 ทุกข์ และไม่เห็นความเป็นจริงจึงเกิดการกระทำความชั่ว (๒) มิฉนสังกัปปะ คือ ความดำริ
 ในทางกาม มีเพศสัมพันธ์ก่อนวันอันควร พยาบาทปองร้ายผู้อื่นและเบียดเบียนซึ่งกันและกัน
 (๓) มิฉนวาจา การใช้วาจาทำร้ายผู้อื่นให้เจ็บช้ำน้ำใจ (๔) มิฉนากัมมันตะ คือ ทำการงานไม่
 ชอบ โดยไม่ประกอบการทำงานที่ถูกประเพณี ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม (๕) มิฉนาอาชีวะ คือ การ
 เลี้ยงชีวิตไม่ชอบ ได้แก่ ไม่เว้นจากการเลี้ยงชีพในทางที่ผิด ติดการพนัน (๖) มิฉนาวายามะ คือ
 ไม่มีความเพียรในทางที่ชอบ (๗) มิฉนสติ คือ ไม่ระลึกชอบ ได้แก่ ไม่ระลึกวิปัสสนา การไม่
 ระลึกในกาย เวทนา จิต และธรรม (๘) มิฉนสมาธิ คือ ไม่ตั้งใจชอบ ไม่ทำจิตให้สงบ ไม่ระงับ
 จากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งปวง

การนำหลักอริยมรรค ๘ มาพัฒนาเยาวชนไทย อันประกอบไปด้วย (๑) การพัฒนา
 เยาวชนที่เหมาะสมตามหลักอริยมรรค ๘ ตามพระพุทธศาสนาเถรวาทออกเป็น ๘ ประเด็น คือ
 (๑) การใช้ปัญญาพิจารณาความดีความชั่ว (๒) การปฏิบัติตามหลักสัมมาสังกัปปะ ความดำริใน
 การออกจากกาม (๓) การปฏิบัติตามหลักสัมมาวาจา เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด
 (๔) การปฏิบัติตามหลักสัมมากัมมันตะ การกระทำชอบหรือการงานชอบ คืองดเว้นจากการฆ่า
 หรือ การเบียดเบียน (๕) การปฏิบัติตามหลักสัมมาอาชีวะ คือ การประกอบอาชีพที่สุจริต การ
 ทำมาหาเลี้ยงชีพในทางสุจริตไม่หลอกลวงหรือโกงคนอื่น (๖) การปฏิบัติตามหลักสัมมาวายามะ
 คือ เพียรชอบหรือพยายามชอบ เพียรพยายามป้องกันไม่ให้บาปเกิดขึ้นภายในจิต เพียรเพื่อจะ
 ละหรือกำจัดอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป (๗) การปฏิบัติตามหลักสัมมาสติ คือ ให้ใช้สติ
 เป็นเครื่องพิจารณา ๔ ฐาน คือ กาย เวทนา จิต และธรรม เพื่อกำจัดอวิชชาและโทมนัสออก
 จากจิต (๘) การปฏิบัติตามหลักสัมมาสมาธิ คือ ให้ปฏิบัติตามหลักกัมมัฏฐาน ๔๐ ผูกจิตให้ละ
 ซึ่งกิเลส แนวทางการปฏิบัติพัฒนาเยาวชนตามอริยมรรค ๘ คือ ๑) โดยวิธี ละมุนละม่อม

๒) โดยวิธีรุนแรง ๓) ผักผสมทั้งวิธี ละมุนละม่อมและวิธีรุนแรงและผลที่ได้รับจากการปฏิบัติที่เหมาะสมของเยาวชนตามหลักอริยมรรค ๘ จะทำให้เยาวชนในสังคมไทยมีเป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปคือ เยาวชนเป็นคนดีและคน เก่งและเป็นที่ยกย่องในสังคม

Thesis Title : A Study of 8 Noble Eightfold Paths Proper to Youth Development

Researcher : PhraAtikan Prakhong Athichawano (Cherdsungnoern)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee:

: Phra Yootana Adhicitto, M.A., Ph.D

: Phramaha Supat Vajiravudho, Ph.D

: Assist.Prof.Dr. Kiattisak Nakprasit. B.Ed., M.Ed., Ph.D.

Date of Graduation: 31 / Mar / 2015

Abstract

This thesis consisted of three purposes. They were to (1) study principles of 8 Noble Eightfold Paths in Theravada Buddhism, (2) study the current problems of Thai youth, and (3) study how to apply 8 Noble Eightfold Paths to develop Thai youth.

The results were found as follows:

The principles of 8 Noble Eightfold Paths in Theravada Buddhism was Dhamma principles for searching for Buddha's truth. Magga referred to a way of practice resulting in a way of suffering ending. Characteristics of 8 Noble Eightfold Paths were a middle way which was the noble virtue consisting eight factors and being shortened as three things: *Sāla* precepts), *Samādhi* (meditation), and *Paññā*

(wisdom). 8 Noble Eightfold Paths had eight factors. They were (1) *Sammādiññhi* (right view), *Sammāsaikappa* (right thought), *Sammāvācā* (right speech), *Sammākammanta* (right job), *Sammājāva* (right occupation), *Sammāsati* (right consciousness), and *Sammāsamādhī* (right meditation).

The problem of Thai youth played a very vital role to the country development. The youth referred to a person with an age of 14-18 years including the development of education, making friends, and social interaction. The youth gave a bigger focus on material than searching for the truth causing many problems. The youth had a weaker point. Because of less consideration, the youth might be a slave of greed, anger, and enamouredness. The problems of youth happened from the family, friends, and round society. There were six problems of Thai youth. They were (1) lacked of warm family, (2) a party of youth, and bad behavior, (3) state of society and environment, (4) entertainment places, (5) a flow of foreign culture, and (6) bad examples of adults.

Applying 8 Noble Eightfold Paths to develop Thai youth consisted of two factors. The first factor was developing the youth based on the 8 Noble Eightfold Paths developing the quality of youth focusing on body, precepts, mind, and wisdom. Guidelines to develop the youth according to the 8 Noble Eightfold Paths focused on solving 6 problems by applying each item of the 8 Noble Eightfold Paths with the cooperation of family institute, educational

institute, and religion institute. Training the youth to be a good person of the society helped four ways of practice: tenderness, roughness, a mixture of tenderness and roughness. The problem of youth should depend on the social norm if it was not solved. The good result of right practice of the youth based on the 8 Noble Eightfold Paths would make the youth have a clear target by being good, and excellent which covered the proper development of youth free from self-encroachment, smoking, and gambling.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย พระยุทธนา อธิจิตโต, ดร. ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พระมหาสุพัตร วชิราวุธ, ป.ธ. ๙, ดร. และ ผศ.ดร. เกียรติศักดิ์ นาคประสิทธิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอาจารย์ผู้สั่งสอนความรู้ทางพระพุทธศาสนา ในหลักสูตร ผู้ชี้แนวทางที่ได้กรุณาเสียสละเวลาคอยดูแลเอาใจใส่แนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้คอยแนะนำให้ข้อมูลและที่ตรวจสอบรูปแบบวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ห้องบัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดวิทยาเขตนครราชสีมา ผู้คอยอำนวยความสะดวกตั้งแต่การเรียนในหลักสูตรถึงขั้นตอนต่างๆ อาจารย์ผู้ตรวจแก้ไขบทความย่อภาษาอังกฤษ พระอาจารย์และคณาจารย์ทุกท่าน ตลอดจนท่านผู้เกี่ยวข้องที่กล่าวนามมาข้างต้นและไม่ได้กล่าวนามไว้ รวมถึงท่านผู้เป็นเจ้าของผลงานทางวิชาการอันทรงคุณค่าทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงประกอบในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากรผู้ให้กำเนิดโดยเฉพาะโยมบิดามารดา ที่ส่งเสริมและสนับสนุน กำลังทรัพย์ ให้กำลังใจในการเรียนพระพุทธศาสนา มหาบัณฑิต จนจบการศึกษา และญาติมิตร ทุกๆท่านที่เอาใจช่วย ช่วยเหลือค้ำจุนว่าข้อมูลจนสำเร็จด้วยดี ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงคุ้มครองอภิบาลผู้มีคุณูปการ ให้ได้ประสบแต่ความสุขความเจริญ

เจ้าอธิการประคอง อธิวโน (เชิดสูงเนิน)

๓๑/มีนาคม/๒๕๕๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	๗
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๒
๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๓
บทที่ ๒ หลักอริยมรรค ๘ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท	๑๔
๒.๑ กรอบแนวคิดหลักอริยมรรค ๘	๑๔
๒.๒ ความหมายของอริยมรรค ๘	๑๖
๒.๓ ความเป็นมาของอริยมรรค ๘	๑๙
๒.๔ ความสำคัญของอริยมรรค ๘	๒๑

๒.๕ ลักษณะของอริยมรรค ๘	๒๔
๒.๖ องค์ประกอบของอริยมรรค ๘	๓๕
๒.๗ สรุป	๕๑
บทที่ ๓ สภาพปัญหาปัจจุบันการพัฒนาเยาวชนไทย	๕๒
๓.๑ พัฒนาการของเยาวชนไทย	๕๒
๓.๒ ความต้องการของเยาวชนไทย	๕๗
๓.๓ สภาพของเยาวชนไทย	๕๘
๓.๔ ปัญหาของเยาวชนไทย	๕๙
๓.๕ ลักษณะของปัญหาเยาวชนไทย	๖๔
๓.๖ ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไทย	๖๖
๓.๗ สรุป	๗๔
บทที่ ๔ การนำอริยมรรค ๘ มาพัฒนาเยาวชนไทย	๗๖
๔.๑ การพัฒนาเยาวชนที่เหมาะสมตามหลักอริยมรรค ๘	๗๖
๔.๒ แนวทางการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเยาวชนที่เหมาะสมตามอริยมรรค ๘	๘๔
๔.๓ สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยตามหลักอริยมรรค ๘	๙๑
๔.๔ การฝึกเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคมตามหลักอริยมรรค ๘	๙๘
๔.๕ ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติที่เหมาะสมของเยาวชนตามอริยมรรค ๘	๑๐๑
บทที่ ๕ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	๑๐๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๐๙
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๑๓
บรรณานุกรม	๑๑๕
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๙

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑) การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและจากคัมภีร์อรรถกถาภาษาไทยฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย เรียงตามคัมภีร์ ดังต่อไปนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.ม. (ไทย) = วินัยปิฎก มหาวิภังค์ (ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที. ส. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค (ภาษาไทย)

ที. ม. (บาลี) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวคคปาติ (ภาษาบาลี)

ที. ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.ม.อ. (บาลี) = ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวคคอฏฐกถา (ภาษาบาลี)

ส.ข.อ. (ไทย) = สังยุตตนิกาย สारตถกปาติสินี ขันธวรรคอรรถกถา (ภาษาไทย)

อง.จตุกก.อ.(บาลี) = องคุตตรนิกาย มโนรณปุรณี จตุกกนิปาตอฏฐกถา (ภาษาบาลี)

๒) การระบุหมายเลขย่อ

การอ้างอิงพระไตรปิฎกภาษาบาลี ใช้ระบุชื่อคัมภีร์ และระบุถึงเล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น อง. จก. (บาลี) ๒๒/๔๐/๓๒๖ หมายถึง สุตตันตปิฎก องคุตตรนิกาย จก.นิปาตปาติการอ้างอิงนั้นระบุถึง คัมภีร์พระสุตตันตปิฎก ฉบับภาษาบาลี เล่มที่ ๒๒ ข้อที่ ๔๐

หน้าที่ ๓๒๖ ฉบับมหาจุฬาเตปิฏก การอ้างอิงคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ใช้ระบุชื่อ
คัมภีร์ เล่ม/ข้อ / หน้า ตามลำดับ เช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๓๖/๒๖๔-๒๖๕. หมายถึง คัมภีร์พระ
สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค ภาษาไทย เล่ม ๑๐ ข้อ ๓๓๖ หน้า ๒๖๔-๒๖๕ ฉบับมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย